

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Агенција за остварување на правата
на заедниците

НАЦРТ СТРАТЕШКИ ПЛАН

за период 2013 - 2015 година

Август 2012 г.
С к о п ј е

Стратешкиот план за период 2013-2015 е еден од најважните документи на Агенцијата со кој се определува нашиот придонес кон унапредување, заштита и остварување на правата на заедниците кои се помалку од 20% од вкупното население во Република Македонија.

Сите активности во наредниот период ќе бидат насочени кон неколку долгорочни приоритети заеднички утврдени со припадниците на заедниците како и нивните очекувања каде сакаат да ја видат Агенцијата во иднина. Овој план ќе обезбеди целосна фокусираност и посветеност на вработените во Агенцијата во неговото спроведување, следење и анализа и евалуација на постигнатите резултати, а оценка на сработеното и конкретни придобивки ќе имаат припадници на сите заедници во Република Македонија.

Со стратешкото планирање во потполност ќе се реализираат начелата на транспаратеноста и отчетноста како едни од основните вредности на нашето секојдневно работење.

При утврдување на приоритетите и целите, Агенцијата се водеше од приоритетите и целите на Владата на Република Македонија но и од реалните потреби на припадниците на заедниците и граѓанскиот сектор. Голем допринос при изработка на овој стратешки документ дадоа и меѓународни организации, а посебно Мисијата на ОБСЕ во Скопје која со свои сугестии и финансиска поддршка помогна да биде изработен овој документ.

Силно верувам дека заедно со вработените ќе можеме преку една професионална и континуирана посветености истиот ефикасно и ефективно и во согласност со однапред утврдените показатели на успешност да го спроведеме и со тоа да ги оствариме нашите приоритети и цели во среден рок.

Сите вработени земаа активно учество во изработка на Стратешкиот план а самото тоа представува голем поттик и предизвик за реализација на планираните активности за наредниот период,

Директор
Весна Бабиќ - Петровски

1. В О В Е Д

Агенцијата за остварување на правата на заедниците е основана со Законот за унапредување и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија (“Службен весник на РМ“ Бр.92/2008).

Основната надлежност на Агенцијата е доследно спроведување на уставно и со закон загарантираните права на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија.

Стратешкиот план ќе преставува водич во идното делување на Агенцијата, поддржан со реално спроводливи програми и проекти во функција на слободно изразување, негување и развивање на својот идентитет и особености, вработувањето во органите на државната власт и другите јавни институции на сите нивоа, образование на сите степени на својот јазик, изразување на своите културни особености, информирање на мајчин јазик како и поддршка на активности на граѓански организации како главни партнери во креирање на политиките на Агенцијата.

Планот е изготвен земајќи ги во предвид стратешките приоритети на Владата, ЕУ извештаите за напредок на РМ како и други релевантни документи.

2. МИСИЈА

Вршме надзор над остварување и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од населението во Република Македонија како и постојано унапредување на истите во согласност со законската регулатива.

Работата на Агенцијата ги опфаќа припадниците на етничките заедници во Република Македонија кои се застапени со помалку од 20% од вкупното населението во Република Македонија.

Агенцијата дава допринос во остварување на правата на заедниците и едукација на јавноста за вредностите и значењето на почитување и заштита на правата на заедниците и меѓуетничка толеранција како неопходен предуслов за целосна демократизација на општеството и полн развој на општеството на патот кон европските интеграции.

3. ВИЗИЈА

Целосно остварени и заштитени правата на припадниците на етничките заедници во Република Македонија.

Агенцијата се грижи сите припадници на заедниците кои се помалку од 20% од населението на Република Македонија да можат целосно да ги остваруваат со Устав и

закон загарантираните права како што се правото на вработување согласно принципот на соодветна и правична застапеност, правата од областа на образованието, културата, употребата на својот јазик и писмо, информирање на мајчин јазик и останатите области од општественото живеење.

4. ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Агенцијата за остварување на правата на заедниците во своето работење целосно ќе се придржува кон остварувањето на следните принципи и вредности:

- **законитост** во постапките за остварување на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија;
- **транспаретност** што подразбира отвореност во работата и активностите кои се реализираат и остваруваат преку постојано информирање на јавноста за постигнатите резултати;
- **еднаквост** што подразбира еднаков пристап во остварувањето на Уставно загарантираните слободи и права на сите припадници на заедници во Република Македонија;
- **одговорност** што подразбира одговорност во остварувањето на правата на заедниците
- **правичност** што подразбира рамноправен третман на сите заедници
- **тимска работа** што подразбира свест за потребата од заедничко дејствување, преземање на заедничка обврска и взаемна одговорност
- **кооперативност**, што налага отвореност и спремност за соработка и усогласено делување и работа со останатите органи на државната управа, домашни и странски граѓански организации, локални самоуправи и останати чинители.
- **отчетност** што подразбира презентирање и потполна отвореност кон заинтересираната јавност и корисниците на нашите услуги за областа на нашето делување и постигнатите резултати.

5. ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ

Со формирањето на Агенција за остварувањето и унапредувањето на правата на заедниците во Република Македонија создадена е институционална рамка за следење на остварувањето и унапредувањето како и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението. Единствено Агенцијата со својата работа во целост се грижи за остварувањето и унапредувањето на правата на заедниците од областа на вработување согласно принципот на соодветна и правична застапеност, на употреба на јазикот, на образование на сите нивоа, култура, информирање итн.

Агенција за остварување на правата на заедниците согласно Законот за унапредување и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од вкупното население во РМ работи особено на:

- остварување на унапредувањето и заштитата на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија;
- грижа за усогласување на работа на органите на државната управа што се однесуваат на спроведувањето на амандманите на Уставот на Република Македонија поврзани со Рамковниот договор;
- поддршка на Владата во реализација на нејзините стратешки приоритети;
- грижа за обезбедување на правична и соодветна застапеност на граѓаните припадници на заедниците во органите на државната управа;
- следење на спроведувањето на законите со кои се обезбедува правична и соодветна застапеност на граѓаните припадници на заедниците во органите на државната управа;
- грижа за обезбедување на образование на припадниците на заедниците во сите степени на образование на нивен јазик во согласност со закон;
- грижа за културното наследство како и промоција на културата на припадниците на заедниците
- грижа за остварување на правото на информирање на свој јазик преку електронските и печатените медиуми во согласност со закон;
- поддршка во основање на здруженија на граѓани и фондации заради остварување на културните, образовните, уметничките и научните цели;
- грижа за остварувањето на правото на употреба на свои симболи;

Во согласност со мисијата, Агенцијата за остварување на правата на заедниците континуирано ќе се грижи за исполнување на своите задачи и обврски со цел постојано унапредување на правата на заедниците .

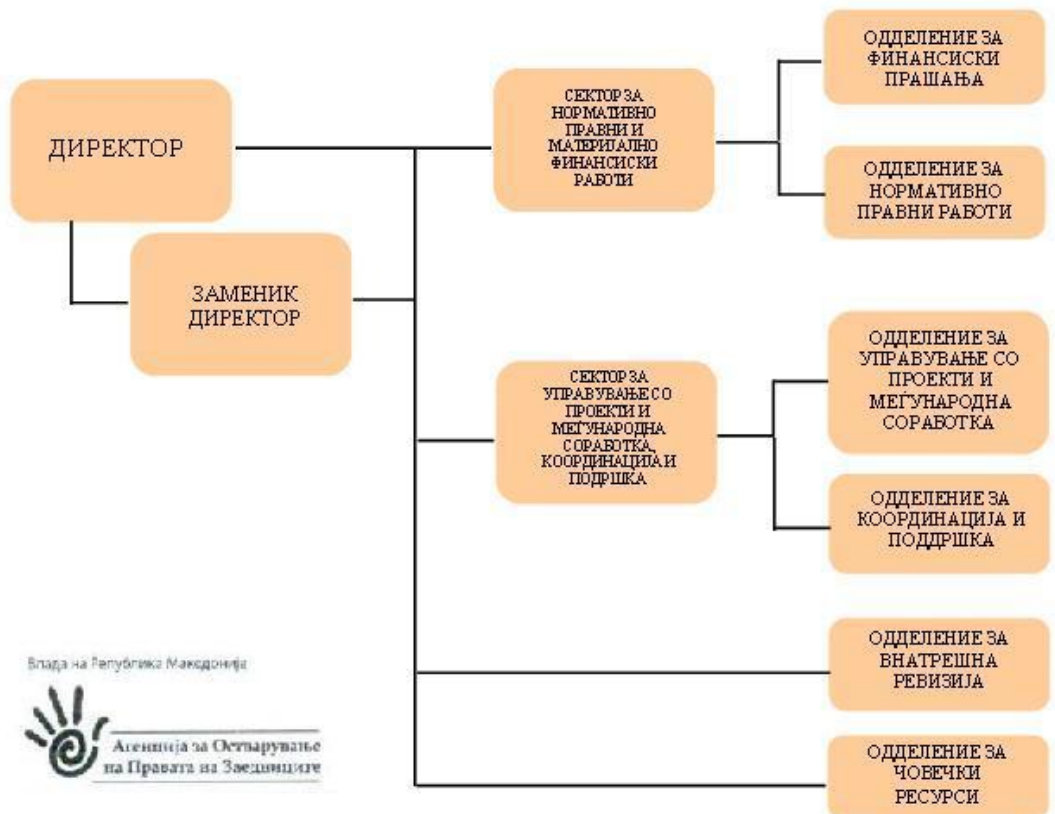
6. СТРУКТУРА

Во рамките на Агенцијата за остварување на правата на заедниците институционализирани се следните организациони облици:

- Сектор за нормативно правни и материјално финансиски работи;
  - Одделение за нормативно правни работи;
  - Одделение за финансиски прашања;
- Сектор за управување со проекти, меѓународна соработка, координација и поддршка
  - Одделение за управување со проекти и меѓународна соработка
  - Одделение за координација и поддршка

Како самостојни одделенија кои за својата работа директно одговарат на директорот на агенцијата институционализирани се:

- Одделение за управување со човечки ресурси
- Одделение за внатрешна ревизија

Во рамките на Агенција за остварување на правата на заедниците не постојат органи во состав. За во иднина не се планираат промени.

7. ОПРАВДАНОСТ

При анализа на состојбите со остварување на законски загарантирани права на припадниците на заедниците, се наметна потреба од понатамошно подобрување на проблемите лоцирани од страна на Агенцијата како што се:

а) Вработување

-недоволен број на вработувања на заедниците под 20% во државната и јавна администрација

б) Образование

-ограничена можност за образование на својот мајчин јазик

-мал број на ученици кои следат настава на свој јазик

-несоодветен наставен кадар

-неможност за продолжување на образованието на мајчин јазик на повисоките степени на образование

в) Култура

-недоволна заштита на културното наследство на заедниците (споменици и др. Културни обележја)

-мал број културни манифестации на кои се презентираат фолклорот и другите културни особености на заедниците

г) Информирање и медиуми

-недоволно информирање на заедниците преку електронски и печатени медиуми

-недоволен број програми на јазиците на заедниците

-несоодветни термини за програмска реализација

-кратко времетраење на ТВ и радио програмите

-недоволен број на печатени медиуми на јазиците на заедниците

-непостоење на ТВ и радио програми на другите јазици на заедниците кои во Уставот на РМ се именуваат како останати

д) Останато

-недоволна вклученост на Агенцијата во процесот на одлучување за прашањата кои се однесуваат на припадниците на заедниците

Агенцијата во соработка со Владата на РМ, граѓанските организации и меѓународни организации во наредниот период постојано ќе ги следи состојбите и своите активности ќе ги насочи кон подобрување на состојбите и надминување на горенаведените проблеми.

Агенцијата при реализација на програмските активности базирано на внатрешната анализа ќе се води од своите предности и можности, а ќе ги избегнува идентификуваните закани и ризици.

Предности: комуникативност, разноличност, мотивираност за работа, креативност, добра соработка со меѓународни организации и НВО, добри услови за работа и добар тим, посветеност на вработените.

Недостатоци: недоволно финансиски средства за активности, недоволен број на вработени вклучително и од другите заедници, необученост, немање одлучувачка улога.

Можности: голем број потенцијални партнери, пристап до ЕУ фондови, поддршка од НВО сектор, лобирање за политичка поддршка, можност за заеднички проекти со НВО, можност за јакнење на свеста и кај самите заедници и за правата на заедниците, потреба од зголемено учество на заедниците во образованието во квалитетот на мајчин јазик, информирање на заедниците, вработувањето на заедниците.

Закани: недоволна политичка поддршка; недоволно прецизен закон; не координација со локални и централни власти, попис, не одговарање на покани за координација, губење на самостојност, ненавремена реализација на буџетот, недоволен буџет.

8. ПРИОРИТЕТИ

Водејќи се од Стратешките приоритет на Владата на РМ за 2013 година и тоа *интеграција во ЕУ и НАТО и одржување на добри меѓуетнички односи и соживот врз принципот на меѓусебна толеранција и почитување и подеднакво спроведување на законот како и довршување на имплементацијата на Рамковниот договор* и во согласност со анализите направени при изготвувањето на стратешкиот план, вклучително и проценката на капацитетите од надворешен консултант, Агенцијата за остварување на правата на заедниците ги одреди следните приоритетни области и стратешки цели за периодот 2013 – 2015:

- ▲ **Вработување** (согласно принципот на соодветната и правична застапеност на припадниците на заедниците), односно подобрување на принципот на соодветна и правична застапеност
- ▲ **Образование:** унапредување и заштита на правото на образование на јазиците на заедниците на сите три нивоа (основно, средно и високо)
- ▲ **Култура:** промовирање и заштита на културното наследство на припадниците на заедниците
- ▲ **Информирање и медиуми:** унапредување на правата за информирање на мајчин јазик на заедниците
- ▲ **Соработка и координација** со институциите на системот, граѓански организации и фондации и меѓународни организации
- ▲ **Организациско јакнење** зајакнување на капацитетите на Агенцијата

Во согласност со горенаведените стратешки цели, Агенцијата за остварување на правата на заедниците ги поставува следните приоритети за секоја од програмските области.

▲ **Вработување:**

- *воспоставување на систем за следење на состојбите со соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во јавниот сектор*
- *зголемување на процентот на вработени припадници на заедниците во јавниот сектор согласно принципот на соодветна и правична застапеност (по основ на квалитет и квантитет)*

▲ **Образование**

- *подобрани можности за образование на мајчин јазик и зголемување на бројот на ученици кои следат настава на мајчин јазик, преку анализирање на состојбата, предлагање решенија до надлежните органи и поддршка на иницијативи*

▲ **Култура**

- промовирано културно наследство и културни достигнувања на припадниците на заедниците, со поддршка на традиционални и нови манифестации, настани и иницијативи

▲ **Информирање и медиуми**

- поголема застапеност на заедниците во медиумите
- подобрен квалитет на програмите на јазиците на заедниците
- промовирана работа на АОПЗ и други на полето на правата на заедниците

▲ **Соработка и координација**

-- зајакната соработка со граѓанскиот сектор, другите институции и меѓународни организации

- зајакната политичка поддршка (лобирање, законски предлози, анализи итн)
- подобрена комуникација со јавноста

▲ **Организациско јакнење**

- зајакнат организациски капацитет
- зголемено финансирање од ЕУ и други фондови

9. ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ВО ПЕРИОД ЈАНУАРИ 2011 ГОДИНА ДО АВГУСТ 2012 ГОДИНА

1. ПРОЕКТ ЈАКНЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА НА ЗАЕДНИЦИТЕ.

Агенцијата за остварување на правата на заедниците во тек на 2011 година ја реализира втората фаза од Проектот за јакнење на капацитетите на АОПЗ финансиски подржано од Мисијата на ОБСЕ во Скопје. Целта на проектот е придонес кон подобра реализација на правата на заедниците во Македонија, преку јакнење на административните капацитети на Агенцијата и граѓанскиот сектор од заедниците. Во рамките на проектот се реализираа следните активности:

- ***Ревизија на стратешките документи на Агенцијата,***

Вработените во Агенцијата со стручна помош од домашни експерти ги ревидираа Стратешкиот план 2010-2012 година и Годишната програма за работа за 2010 година и во целост ги изработија Стратешкиот план 2012-2014 година и Годишната програма за работа за 2012 година.

- ***Изработена е Комуникациска стратегија,***

Беше ангажиран домашен експерт кој заедно со вработените од Агенцијата ја изработија „Комуникациската стратегија на Агенцијата за остварување на правата на заедниците 2011-2014 година“.

Главната цел на комуникациската стратегија на Агенцијата за остварување на правата на заедниците е да се зголеми препознатливоста, активната поддршка кон Агенцијата за остварување на правата на заедниците од страна на јавноста, како и соработка со институциите.

- ***Воспоставен е модел на соработка помеѓу Агенцијата, останатите институции и граѓанскиот сектор,***

Во рамките на стратешките и комуникациските документи на Агенцијата предвидени се низа на модели на соработка со останатите институции и граѓанскиот сектор. Соработката со институциите се заснива на реализација на заеднички активности, постојана размена на податоци и изработка на заеднички проекти со посебен осврт на правата на заедниците во Република Македонија.

Соработката со граѓанскиот сектор се состои во нивна вклученост во активностите на Агенцијата, реализација на заеднички проекти и поддршка на проектите на граѓанските организации од страна на Агенцијата, вклучување на граѓанскиот сектор во процесите на креирање на политики од областа на правата на заедниците итн. Во рамките на Агенцијата е изработена и база на податоци на граѓански здруженија кои во своите статутарни одредби имаат предвидено унапредување и заштита на правата на заедниците која се користи за комуникација со овие здруженија.

Од страна на Агенцијата беше дадена поддршка за изработка и аплицирање на проекти на граѓански здруженија, а од нивна страна Агенцијата доби поддршка во спроведување на Кампањата за попис на население и домаќинства 2011 година.

- ***Воспоставен е Партиципативниот форум на заедниците, реализирани се серија на обуки за вработените во Агенцијата и представниците на граѓанскиот сектор итн.***

Со финансиска поддршка од страна на Мисијата на ОБСЕ во Скопје во текот на 2011 година започнато е со практика на организација на Партиципативен форум на заедниците. Мисија на форумот е унапредување на остварувањето на правата на заедниците преку поголемо учеството на припадниците на заедниците во процесите на креирање на политики и одлучување, како и размена на позитивни искуства и практики во областа на унапредување и заштита на правата на заедниците.

Агенцијата за остварување на правата на заедниците во текот на 2011 година го организира првиот подготвителен форум на кој беше презентирана предлог методологијата за работа. Во текот на 2012 година е планирано да се организираат 4 форуми.

- ***Реализирани се серија обуки за вработените во Агенцијата и тоа:***

1. Човекови и малцински права, нивно унапредување и заштита
2. Раководење со проектен циклус
3. Методи и инструменти за прибирање податоци
4. Стратешко планирање
5. Мобилизација на фондови
6. Односи со јавноста
7. Малцински права: набљудување, анализа и известување
8. Најдобри практики за финансиска поддршка
9. Административно работење

Во текот на 2011 година спроведен е конкурс за обуки за граѓански здруженија кои во своите статутарни одредби имаат предвидено унапредување и заштита на правата на заедниците. На конкурсот од страна на комисија составена од претставници на Агенцијата и Мисијата на ОБСЕ во Скопје беа изберени 10 граѓански организации кои учествуваа во 3 тродневни обуки заедно со вработените од Агенцијата и тоа:

1. Човекови и малцински права, нивно унапредување и заштита
2. Обука за Раководење со проектен циклус
3. Обука за методи и инструменти за прибирање податоци

2. ПРОЕКТ ПОДОБРУВАЊЕ НА МЕЃУЕТНИЧКИ ДИЈАЛОГ И СОРАБОТКА

Агенцијата за остварување на правата на заедниците и во текот на 2011 година активно учествуваше во повеќегодишна програма на Обединетите Нации во партнерство со Секретаријатот за спроведување на охридскиот рамковен договор, наречен „Подобрување на меѓуетничкиот дијалог и соработка“. Овој проект има за цел унапредување на мултиетничкиот дијалог и соработка и во него покрај Агенцијата се вклучени и, Министерство за локална самоуправа, Собранискиот Комитет за односи меѓу заедниците, претставници од локалните самоуправи од Кичево, Куманово и Струга и повеќе граѓански организации. Во рамки на овој проект Агенцијата за остварување на правата на заедниците учествуваше на повеќе работилници во организација на УНДП и германската организација ЦССП проект.

3. ПРОЕКТ ЗА ПРИМЕНЕТО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

Агенцијата за остварување на правата на заедниците активно се вклучи во проектот за Средно стручно образование во реализација на Претседателството на Фондацијата за социјална помош и солидарност на Кајмакамликот на Мезитли. Во рамките на проектот 20 ученици од средно образование претстојуваа во провинцијата Мерсин од 30 Јуни – 30 Јули 2011 година со цел да се стекнат со дополнителни знаења од областа на своите струки.

4. КАМПАЊА ЗА ПОПИС

Агенцијата за остварување на правата на заедниците во соработка со Државен завод за статистика и Државна пописна комисија, а финансиски подржана од Мисијата на ОБСЕ во Скопје реализира Кампања за попис на население и домаќинства 2011 година насловена „Мојата заедница, Мојот дом, Македонија“. Во рамките на Кампањата се посетени 12 пописни реони вклучувајќи градови и села во кои припадниците на заедниците се застапени. Целта на Кампањата беше да се доближи пописот до граѓаните, подобро да се запознаат со своите права и граѓаните да се информираат за значењето на пописот. Во рамките на Кампањата остварени се средби со граѓани, одржани се трибини во 12 пописни реони и поделени се информативни материјали на граѓаните.

5. ПАРТИЦИПАТИВНИ ФОРУМИ

Агенцијата за остварување на правата на заедниците во соработка и поддршка од Мисијата на ОБСЕ во Скопје општо со организација на партиципативни Форуми на заедниците. Целта на партиципативните форуми е зајакнување на соработката меѓу органите на државната управа и заедниците, изготвување на препораки, законски и други предлог текстови, давање на мислења во врска со предложените владини политики кои можат посредно или непосредно да влијаат врз остварување на правата на заедниците.

6. АНАЛИЗА НА СОСТОЈБИТЕ СО СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА ЗАЕДНИЦИТЕ КОИ СЕ ПОМАЛКУ ОД 20% ОД НАСЕЛЕНИЕТО ВО Р.МАКЕДОНИЈА НА ЦЕНТРАЛНО И ЛОКАЛНО НИВО

Агенцијата за остварување на правата на заедниците во рамките на со Закон предвидените надлежности изготви анализа на состојбите со соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од населението во РМ на централно и локално ниво. Во текот на изработката на оваа анализа Агенцијата достави барања за податоци до сите институции на централно и локално ниво. Делот од анализата кој што се однесува на состојбите со правична и соодветна застапеност на локално ниво, содржи обработени податоци за сите општини во Република Македонија. За состојбата на централно ниво, обработени се податоци за вкупно седумдесет и шест институции.

7. АНАЛИЗА ЗА СОСТОЈБИТЕ СО ОБРАЗОВАНИЕТО НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА ЗАЕДНИЦИТЕ – РЕДОВНА НАСТАВА И ИЗБОРЕН ПРЕДМЕТ

Врз основа на Законот за унапредување и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од населението во РМ со член 5, се регулира правото на образование во сите степени на образование на својот јазик во согласност со Закон. Во рамките на своите активности Агенцијата во соработка со Управата за развој на образованието на припадниците на заедниците (Турци, Срби, Власи, Бошњаци, Роми) изготви анализа за состојбите во основно и средно образование односно бројот на ученици во истото за тековната учебна 2011 – 2012 година.

Анализата ги опфаќа сите основни и средни училишта во РМ во кои се изведува редовна настава на турски наставен јазик, српски, и босански како и училишта во кои се изучува изборен предмет Јазик и култура на Власите, Ромите и Бошњаците. (овие заедници немаат настава на свој мајчин јазик

8. ИЗБОТКА НА БАЗА НА ПОДАТОЦИ ЗА ЗДРУЖЕНИЈА НА ГРАЃАНИ КОИ ВО СВОИТЕ СТАТУТАРНИ ОДРЕДБИ ИМААТ ПРЕДВИДЕНО УНАПРЕДУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ЗАЕДНИЦИТЕ

Во Јули 2011 година изработена е база на податоци на здруженија на граѓани и фондации кои во своите статутарни одредби имаат предвидено и унапредување и заштита на правата на припадниците за заедниците во РМ. Базата на податоци постојано се ажурира и се користи за потребите на Агенцијата, во областа на соработката со граѓанскиот сектор и унапредување и заштита на правата на заедниците.

9. ИЗРАБОТКА НА WEB СТРАНИЦА НА АГЕНЦИЈАТА

Во Март 2011 година изработена е и пуштена во употреба веб страната на Агенцијата за остварување на правата на заедниците. За почеток веб страницата е изработена само на македонски јазик, а за наредниот период е планиран превод на текстовите објавени на веб страната да бидат преведувани на јазиците на заедниците и на англиски јазик.

Агенцијата за остварување на правата на заедниците во периодот **Јануари-Август 2012** година ги реализираше следните активности:

1. Агенцијата за остварување на правата се вклучи како партнер на проектот **„Подобрување на учеството во демократските процеси на заедниците под 20%“** на Хелсиншкиот комитет за човекови права на Република Македонија, со поддршка на Европската Комисија, односно Европскиот инструмент за демократија и човекови права. Целта а проектот е зајакнување на заедниците и подобрување на условите за практикување на правата, политичката и медиумската застапеност како и презентација на културата на заедниците. Проектот ќе работи и на подобрување на видливоста на заедниците со претставување на механизми за подобрување на учеството на заедниците во демократските процеси на локално ниво. Проектот е едногодишен и опфаќа 5 општини и тоа: Кочани, Велес, Врапчиште, Крушево и Куманово.
2. Агенцијата за остварување на правата на заедниците се вклучи како партнер на проектот на Советот на Европа и Европската Унија **„Промоција на човековите и малцинските права во Југоисточна Европа“**. Проетот е тригодишен и финансиран од ИПА фондовите. Во проектот покрај Агенцијата се вклучени и институции од Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Црна Гора, Србија и Косово.Целта на преоктот е подобро спроведување на човековите права, посебно малцинските права во практика преку јакнење на оперативните капацитети на институциите и јакнење на регионалната соработка во оваа област.
3. Представници на АОПЗ во период од 27-29. Јуни 2012 година учествуваа на Регионална конференција во Будва – Р.Црна Гора на која беа представени 3 регионални програми, и тоа: **1.Најдобри практики за интеграција на Ромите, 2. Промоција на човекови и малцински права во Југоисточна Европа и**

3. **Регионални иницијативи за инклузивно образование.** Реализацијата на овој тригодишен регионален заеднички проект на Советот на Европа, ЕУ и ОБСЕ (ОДИХР) од областа на заштита и унапредување на правата на малцинствата започна на 30.11.2011 година. Проектот е финансиран од ИПА фондовите и ги вклучува сите корисници на ИПА. Во проектите покрај Агенцијата се вклучени и институции од Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Црна Гора, Србија и Косово.

4. АОПЗ започна со изработка на **Програма за финансирање на граѓански организации и Правилник за мониторинг и евалуација на програмата.** За таа цел беше формирана работна група со предстваници од релевантните институции кои дадоа свој допринос во изработка на истите. Нацтр документите се веќе изработени, помината е фазата на коментирање од страна на работната група и во најкраток можен рок документите ќе бидат изработени во целост. Во тек на месец Август 2012 година истите ќе бидат доставени на разгледување на седница на Влада на Република Македонија.

5. АОПЗ во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје започна со изработка на **Прирачник за имплементација на правата на заедниците во РМ.** Целта на прирачникот е да се овозможи на представниците на заедниците да се запознаат со своите права (со посебен осврт на локално ниво), да се запознаат со механизмите на имплементација и да се истакнат модели на добри практики за унапредување и заштита на правата на заедниците. Прирачникот ќе се печати во тираж од најмалку 500 примероци.

6. На 24.04.2012 година се одржа состанок на **Партиципативниот форум на заедниците** на кој беше усвоена работната методологија, беа избрани членовите на форумот и нивните заменици, беше воспоставен Секретаријат на форумот во кој покрај вработени во АОПЗ членуваат и предстваници на граѓански организации од заедниците и беше разговарано за следните чекори на форумот. Целта на форумот е зајакнување на соработката меѓу органите на државна управа и заедниците, заеднички разгледување на прашања од интерес на заедниците, изготвување на препораки, законски и други предлози на текстови, овозможување на давање мислења во врска со предложените владини политики кои можат посредно или непосредно да влијаат врз остварувањето на правата на заедниците. На форумот учествуваат предстваници од релевантните институции, граѓански организации и меѓународни организации како набљудувачи на форумот.

7. На 26.06.2012 година се одржа **Првиот (тематски) работен состанок на Партиципативниот форум на заедниците.** На форумот од страна на учесниците беше разгледувано Третото мислење на Советодавниот комитет на Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства на Советот на Европа со коментарите на Владата на РМ по истиот. На состанокот беа одредени и приоритетните области на делување на форумот, беше започнато со формирање на работни групи по тематски области и се дефинираа идните активности на форумот.

8. Изработен **информативен материјал** на седум јазици за мандатот на Агенцијата за остварување на правата на заедниците.
9. Завршени се подготовките за организирање на еднодневна **Регионална конференција за воспоставување на соработка помеѓу релевантните институции од регионот** од областа на заштита и унапредување на правата на заедниците.

СОРАБОТКА:

1. Агенцијата за остварување на правата на заедниците активно учествуваше во изработката на Националната стратегија за еднакви можности и недискриминација.
2. Во месец Јули 2011 година во Македонија допатува делегациоја на Фондот за малцинства на Црна Гора во работна посета на Агенцијата за остварување на правата на заедниците со цел унапредување на соработката на двете институции со посебен осврт на Правилниците и критериумите за финансирање на проекти на граѓанскиот сектор и развивање на заеднички меѓународни проекти од областа на заштита на правата на заедниците.
3. Потпишан е Меморандум за соработка помеѓу Агенцијата и Мисијата на ОБСЕ во Скопје за реализација на Проектот **„Подобрување на заштита и имплементација на малцинските права“** финансиски подржан од Мисијата на ОБСЕ во Скопје. Во рамките на овој проект во текот на 2012 година ќе се реализираат следните активности:
  - Организација на 4 партиципативни форуми на заедниците,
  - Изработка на промотивни материјали за Агенцијата,
  - Одржување на Регионална конференција за правата на заедниците,
  - Изработка на програма за финансирање на проекти на граѓански, здруженија од страна на Агенцијата како и мониторинг и евалуација на финансиски подржаните проекти,
  - Изработка и печатење на прирачник за имплементација на малцински права на локално ниво – практика, механизми и заштита,
  - Еднодневна конференција со Комисиите за односи меѓу заедниците.
4. Потпишан е Меморандум за соработка помеѓу Агенцијата и Министерството за труд и социјална политика со цел унапредување и развивање на идните полиња за соработка и реализирање на заеднички активности.
5. Преставник на Агенцијата за остварување на правата на заедниците е член на Меѓуресорско тело за човекови права

10. ПРОГРАМИ:

Агенцијата во целост ќе исполни задачите и обврските за унапредување и заштита на прават на припадниците на заедниците преку реализација на специфичните програми:

1. ВРАБОТУВАЊЕ

2. ОБРАЗОВАНИЕ

3. КУЛТУРА

4. ИНФОРМИРАЊЕ И МЕДИУМИ

5. СОРАБОТКА И КООРДИНАЦИЈА

6. ОРГАНИЗАЦИСКО ЈАКНЕЊЕ

Програмите ќе се реализираат во целосна соработка со клучните државни институции и тоа: Секретаријатот за спроведување на охридскиот рамковен договор, Управата за афирмирање и унапредување на културата на припадниците на заедниците во РМ и Управата за развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците.

Овие програми се во целост ги подржуваат стратешките приоритети на Владата на РМ и во нив во целост се вклучени препораките од Извештаите на Европската комисија за напредокот на РМ во контекст на ЕУ интеграциите и Извештаите на Владата на РМ по Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства на Советот на Европа.

Во некои од програмите предвидена е и активност изготвување на анализи. Секоја од анализите ќе ги содржи следните постапки: составување на тим, дефинирање на полето на работа, опис на надлежности на лицата во тимот, спроведување на анализата, изготвување на извештај и објавување на извештајот.

Финансиската подршка на програми и проекти на здруженија на граѓани и фондации во себе ги опфаќа следните активности: утврдување на висината на фондот, формирање на комисија, објавување на оглас, разгледување на апликациите и донесување на одлука за финансирање, доделување на финансиски средства, мониторинг над финансираните програми и проекти, оценка на истите и изготвување на извештаи.

2. П Л А Н О В И З А С П Р О В Е Д У В А Њ Е Н А П Р О Г Р А М И Т Е

П Л А Н З А С П Р О В Е Д У В А Њ Е Н А П Р О Г Р А М А Т А " В Р А Б О Т У В А Њ Е "

А: **Оправданост и дизајн на програмата**

Програмата	произлегува од:
1. Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за утврдување на стратешки приоритети за 2012 година, член 1, став 1, алинеја 2 (Интеграција во НАТО и ЕУ) и алинеја 4 (Одржување на добри меѓуетнички односи и подеднакво спроведување на законот и соживот врз принципите на меѓусебна толеранција и почит како и довршување на имплементацијата на Рамковниот договор и приоритетни цели утврдени во член 2 став 1 алинеа 33 (јакнење на меѓуетничката доверба и довршување на спроведувањето на Рамковниот договор).	
НПАА-Агенцијата има обврски кои произлегуваат од Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија Поглавје 1 - политички критериуми Подрачје 2, тема 4	
3. Стратешки приоритет на органот на државната управа: Подобрување на принципот на соодветна и правична застапеност при вработување на припадниците на заедниците	

Назив на програмата: "ВРАБОТУВАЊЕ"	Цел на програмата: Придонес кон остварување на принципот на соодветна и правична застапеност со зголемен број на вработени припадници на заедниците во државна и јавна администрација
---	--

Показатели за успех на Програмата: <ul style="list-style-type: none"> – Зголемен процент на застапеност на припадниците на заедниците застапени со помалку од 20% од вкупното население во Република Македонија во државната и јавната администрација – Постоене на систем за следење на состојбата во Република Македонија на полето на соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од населението во Република Македонија, со дефинирани извори на информации, нивно редовно собирање и ажурирање и изготвени редовни дефинирани извештаи		
Програмата е: (забележете го видот на Програмата)	☒ хоризонтална	☐ вертикална

Очекувани резултати (компоненти) од Програмата :

Резултат 1: Воспоставен систем за следење на вработувањето на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија во органите на државната и јавната администрација и единиците на локална самоуправа	Показател за успешност: Изработена програма за систематско следење на вработување на припадниците на заедниците
Резултат 2: Подобрена застапеност на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија во органите на државната управа и јавните установи	Показател за успешност: Зголемен процент на вработувања на припадниците на турската, српската, ромската, влашката и бошњачката заедница и останатите заедници во државната и јавната администрација

Б: План за спроведување на програмата “ВРАБОТУВАЊЕ“

План за спроведување на Програмата Вработување на припадниците на заедниците

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД
1.1. Анализа на годишните планови на министерствата и другите органи на државната управа и јавните установи за застапеноста на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија	СНПМФР, и СУПМСКП	МФ МИОА ССОРД ГСВРМ	01/2013	06/2013		0
			01/2014	06/2014		0
			01/2015	06/2015		0
1.2. Учество во изработка на Владината програма за следење на вработување на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија во органите на државната управа и јавните установи	СНПМФР, СУПМСКП	ССОРД ГСВРМ СЕП	06/2013	10/2013		0
			06/2014	10/2014		0
			06/2015	10/2015		0
1.3. Изработка на софтвер за систематско следење на состојбата со вработеност на припадниците на	ОКП	МИОА	01/2014	12/2014		60.000

заедниците (или за автоматско прибирање на потребните информации од другите државни институции)						
2.1. Учество во постапката за вработување на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија во органите на државната управа и јавните установи	СНПМФР, СУПМСКП	ССОРД	01/2013 01/2014 01/2015	12/2013 12/2014 12/2015		0 0 0
2.2. Изготвување на анализа за состојбата со соодветната и правичната застапеност на припадниците на заедниците во органите на државната управа и јавните установи, изготвување и објавување извештај	СНПМФР, СУПМСКП	ССОРД НП	02/2013 02/2014 02/2015	12/2013 12/2014 12/2015		0 0 0
Вкупно активности во тековната година: 2013 – 5						0
Вкупно активности во следната година: 2014 – 5						0
Вкупно активности во година 2: 2015– 5						60.000
Вкупно за резултат 1:		15		01/01/13	12/2015	60.000

П Л А Н   З А   С П Р О В Е Д У В А Њ Е Н А   П Р О Г Р А М А Т А   "ОБРАЗОВАНИЕ"

А: Оправданост и дизајн на програмата

Програмата произлегува од:
1. Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за утврдување на стратешки приоритети за 2012 година, член 1, став 1, алинеја 2 (Интеграција во НАТО и ЕУ) и алинеја 4 (Одржување на добри меѓуетнички односи и подеднакво спроведување на законот и соживот врз принципите на меѓусебна толеранција и почит како и довршување на имплементацијата на Рамковниот договор и стратешките цели утврдени во член 2 став 1 алинеа 23 (унапредување и заштита на фундаменталните човекови права) алинеа 33 (јакнење на меѓуетничката доверба и довршување на спроведувањето на Рамковниот договор) и алинеа 36 (подобрување на квалитетот на образованието и науката преку спроведување на стратегиите и реформите во образованието и науката
НПАА-Агенцијата има обврски кои произлегуваат од Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија

Поглавје 1 - политички критериуми
Подрачје 2, тема 4

Стратешки приоритет на органот на државната управа: **Унапредување и заштита на правото на образование на сите три нивоа на припадниците на заедниците во Р.Македонија**

Назив на програмата: ОБРАЗОВАНИЕ

Цел на програмата: Унапредено образование на јазиците на заедниците

Показатели за успех на Програмата:

- Зголемен број на ученици припадници на заедниците во образованието и број на оние кои учат на мајчин јазик за X% годишно
- Подобрен квалитетот на наставните планови
- Зголемен фонд на часови на мајчин јазик за XX часови и број на учебници за XX годишно

Програмата е: (забележете го видот на Програмата)

х хоризонтална

вертикална

Очекувани резултати (компоненти) од Програмата :

Резултат 1: Анализирана состојба со образованието на припадниците на заедниците (број на ученици кои учат на мајчин јазик, број на ученици кои го изучуваат изборниот предмет јазик и култура на заедниците и број на учебници)

Показател за успешност: Изготвен еден извештај за состојбата во образованието

Резултат 2: Подобрени можности за образование на мајчин јазик

Показател за успешност: Информирани 200 родители и ученици за можностите за изучување на настава на мајчин јазик и можноста за изучување на изборен предмет на мајчин јазик
Зголемен број на ученици во образованието на сите нивоа
Измена или дополна на барем еден наставен план годишно

Б: План за спроведување на програмата “ОБРАЗОВАНИЕ“

План за спроведување на Програмата Образование

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки	Финансиски МКД
1.1. Анализа на состојбите во образованието на припадниците на заедниците за вкупниот број на запишани и завршени ученици во основно и средно образование (број на ученици кои учат на мајчин јазик, број на ученици кои го изучуваат изборниот предмет јазик и култура на заедниците и број на учебници)	ОУПМС	УУРОПЗ МОН БРО	09/2013	11/2013		0
			09/2014	11/2014		
			09/2015	11/2015		
2.1. Организирање на дебати и трибини за информирање на родителите за можноста од изучување на изборниот предмет јазик и култура на заедниците	ОУПМС	УУРОПЗ БРО	01/2013	06/2013		0
2.2. Работни средби на АОПЗ со БРО околу подготовката на наставните планови и програми за образование на заедниците	ОУПМС	УУРОПЗ БРО	тековно	тековно		0
Вкупно активности во тековната година: 2013 –2						0
Вкупно активности во следната година: 2014 – 3						0
Вкупно активности во година 2: 20145– 2						0
Вкупно за резултат 1:	7		01/2013	12/2015		0

П Л А Н   З А   С П Р О В Е Д У В А Њ Е
Н А П Р О Г Р А М А Т А "КУЛТУРА"
Оправданост и дизајн на програмата

Програмата	произлегува од:
<p>1. Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за утврдување на стратешки приоритети за 2012 година, член 1, став 1, алинеја 2 (Интеграција во НАТО и ЕУ) и алинеја 4 (Одржување на добри меѓуетнички односи и подеднакво спроведување на законот и соживот врз принципите на меѓусебна толеранција и почит како и довршување на имплементацијата на Рамковниот договор и стратешките цели утврдени во член 2 став 1 алинеа 23 (унапредување и заштита на фундаменталните човекови права), алинеа 25 (Промоција на културниот идентитет во функција на препознатливост на Република Македонија во меѓународните рамки и развој на туризмот), алинеа 26 (Заштита и соодветно управување со културното наследство и негова ревитализација со цел да се поттикне социо-економскиот развој на национално и локално ниво) и алинеа 33 (јакнење на меѓуетничката доверба и довршување на спроведувањето на Рамковниот договор)</p>	
<p>НПАА-Агенцијата има обврски кои произлегуваат од Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија Поглавје 1 - политички критериуми Подрачје 2, тема 4</p>	
<p>Стратешки приоритет на органот на државната управа: Промовирање и заштита на културното наследство на припадниците на заедниците</p>	

Назив на програмата: “КУЛТУРА	Цел на програмата: Придонес во промоцијата на културното наследство на заедниците
--------------------------------------	--

Показатели за успех на Програмата:	
<ul style="list-style-type: none"> – Изготвена анализа за состојбите со културното наследство на заедниците во Република Македонија – Зголемен број на културни манифестации на припадниците на заедниците (XXX) – Зголемена употреба на јазиците на заедниците (службена употреба во општини, медиуми, натписи на сообраќајни и туристички знаци итн) 	
Програмата е: (забележете го видот на Програмата)	☒ хоризонтална ☐ вертикална

Очекувани резултати (компоненти) од Програмата : Зачувување на културното наследство на припадниците на заедниците	
Резултат 1: Анализирана состојба со културното наследство на припадниците на заедниците	Показател за успешност: Изготвена анализа за состојбата културното наследство
Резултат 2: Реализирана културна манифестација на заедниците	Показател за успешност: Одржана една манифестација годишно
Резултат 3: Подобрена заштита на јазиците на заедниците и на јазиците во изумирање	Показател за успешност: Изготвена програма за заштита на јазиците на заедниците Снимена најмалку еден репортажа годишно за јазиците на заедниците и загрозените јазици

Б: План за спроведување на програмата “КУЛТУРА“

План за спроведување на Програмата КУЛТУРА

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1.1.. Изработка на анализа за постоечката состојба со културното наследство на припадниците на заедниците	ОУПМС	UNESCO СЕ УАУКПЗ	01/2013	12/2013		0
1.2 Одржување на месечни средби со Управата за афирмирање и унапредување на културата на припадниците на заедниците	ОУПМС	УАУКПЗ	01/2013 01/2014 01/2015	12/2013 12/2014 12/2015		0 0 0
1.3.Организирање на средби со Културно уметнички друштва и Културни центри на локално ниво	ОУПМС	УАУКПЗ	тековно	тековно		0
2.1.. Реализација на манифестација за промовирање на културните различности на заедниците	ОУПМС	УАУКПЗ	10/2013 10/2014	12/2013 12/2014		600. 000 600. 000

			10/2015	12/2015		600.000
3.1. Изработка и реализација на програма за Заштита на јазиците на заедниците и на јазиците во изумирање	ОУПМС	UNESCO	01/2013	12/2013		120.000
		УАУКПЗ	01/2014	12/2014		0
		УУРОПЗ	01/2015	12/2015		0
3.2 Снимање на репортажи за јазиците	ОУПМС	UNESCO	01/2013	12/2013		0
		УАУКПЗ	01/2014	12/2014		0
		УУРОПЗ	01/2015	12/2015		0
Вкупно активности во тековната година: 2013 – 6						720.000
Вкупно активности во следната година: 2014– 6						600.000
Вкупно активности во година 2: 2015 – 5						600.000
Вкупно за резултат 1:	17		01/2013	12/2015		1.920.000

П Л А Н   З А   С П Р О В Е Д У В А Њ Е
Н А   П Р О Г Р А М А Т А   "И Н Ф О Р М И Р А Њ Е , М Е Д И У М И"
Оправданост и дизајн на програмата

Програмата	произлегува од:
<p>1. Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за утврдување на стратешки приоритети за 2012 година, член 1, став 1, алинеја 2 (Интеграција во НАТО и ЕУ) и алинеја 4 (Одржување на добри меѓуетнички односи и подеднакво спроведување на законот и соживот врз принципите на меѓусебна толеранција и почит како и довршување на имплементацијата на Рамковниот договор и стратешките цели утврдени во член 2 став 1 алинеа 23 (унапредување и заштита на фундаменталните човекови права), алинеа 24 (јакнење на транспарентноста, независноста и разновидна медиумска средина), алинеа 25(промоција на културниот идентитет во функција на препознатливост на Република Македонија во меѓународни рамки и развој на туризмот) и алинеа 33 (јакнење на меѓуетничката доверба и довршување на спроведувањето на Рамковниот договор)</p>	
<p>НПАА-Агенцијата има обврски кои произлегуваат од Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија</p>	
<p>Поглавје 1 - политички критериуми</p>	

Подрачје 2, тема 4

Стратешки приоритет на органот на државната управа: **Унапредување на правата во информирање на мајчин јазик на припадниците на заедниците**

Назив на програмата: “ИНФОРМИРАЊЕ И МЕДИУМИ,,

Цел на програмата: Подобрено информирање во медиумите, на јазиците на заедниците

Показатели за успех на Програмата:

- Зголемен минутажа на програмите на јазиците на заедниците
- Присуство на главните медиуми со кајрони и титли на јазиците на заедниците (или обратно)

Програмата е: (забележете го видот на Програмата)

хоризонтална

вертикална

Очекувани резултати (компоненти) од Програмата :

Резултат 1: Анализирани состојби со информирањето на јазиците на припадниците на заедниците

Показател за успешност: Изготвена анализа за состојбата информирањето на јазиците на заедниците

Резултат 2: Зголемен квантитет и квалитет на емисии на јазиците на заедниците

Показател за успешност: Број на нови емисии (најмалку една емисија годишно), Зголемено присуство во ударни термини

Резултат 3: Зголемена транспарентност и информираност

Показател за успешност: Број на посети на web site (10% повеќе на годишно ниво)
Број на доделени награди

Б: План за спроведување на програмата “ИНФОРМИРАЊЕ И МЕДИУМИ“

План за спроведување на Програмата ИНФОРМИРАЊЕ И МЕДИУМИ

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1.1. Изработка на анализа за Опостоечката состојба со информирањето на јазиците на припадниците на заедниците	СНПМФР, СУПМСКП	МРТВ СРД Новинари	01/2013	08/2013		0
			01/2014	08/2014		0
			01/2015	08/2015		0
2.1. Финансиска поддршка за изготвување на нови истражувачки стории за животот на заедниците во РМ	ОУПМС	ВРМ	01/2013	12/2013		300.000
			01/2014	12/2014		300.000
			01/2015	12/2015		300.000
3.1 Доделување на јавни признаниа за најдобри практики во промоција на заедниците (Општина, медиум, поединец, бизнис сектор, граѓанска организација)	ОУПМС		01/2013	12/2013		0
			01/2014	12/2014		0
			01/2015	12/2015		0
3.2 Креирање и одржување на web site на 8 јазици (јазици на 5 заедници, македонски, албански и англиски)	Лица задолжени за односи со јавноста	ВРМ	01/2013	12/2013		300.000
			01/2014	12/2014		300.000
			01/2015	12/2015		300.000
3.3 Издавање на месечно списание за состојбите со правата на припадниците на заедниците во РМ на јазиците на заедниците (електронска и пишана форма)	Лица задолжени за односи со јавноста	ВРМ	01/2014	12/2014		100.000
			01/2015	12/2015		100.000
3.4 Спроведување на комуникациската стратегија на Агенцијата	ОУПМС	ВРМ	01/2013	12/2013		0
			01/2014	12/2014		0
			01/2015	12/2015		0

3.5 Одржување на месечни средби со Редакциите на јазиците на заедниците	ОУПМС	Редакции на јазици на заедниците во МРТВ	01/2013 01/2014 01/2015	12/2013 12/2014 12/2015			0 0 0
3.6 Обезбедување на обуки и совети на здруженија на граѓани и фондации од заедниците за развој на релевантни проекти и програми од областа на унапредување и заштита на правата на заедниците	СУПМСКП	ЗГФ	01/2013 01/2014 01/2015	12/2013 12/2014 12/2015			0 0 0
3.7 Обезбедување на информации за здруженија на граѓани и фондации за можните извори за финансирање (централно и локално ниво, меѓународни организации и фондации)	СУПМСКП	ЗГФ	01/2013 01/2014 01/2015	12/2013 12/2014 12/2015			0 0 0
3.8 Обезбедување на обуки за здруженија на граѓани и фондации од областа на унапредување и заштита на правата на заедниците и проектен циклус	СУПМСКП	ЗГФ	01/2013 01/2014 01/2015	12/2013 12/2014 12/2015			0 0 0
Вкупно активности во тековната година: 2013 – 9							600.000
Вкупно активности во следната година: 2014– 10							700.000
Вкупно активности во година 2: 2015 – 10							700.000
Вкупно за резултат 1:	29		01/2013	12/2015			2.000.000

П Л А Н   З А   С П Р О В Е Д У В А Њ Е Н А   П Р О Г Р А М А Т А   "С О Р А Б О Т К А   И   К О Р Д И Н А Ц И Ј А "

Оправданост и дизајн на програмата

Програмата	произлегува од:
1. Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за утврдување на стратешки приоритети за 2012 година, член 1, став 1, алинеја 2 (Интеграција во НАТО и ЕУ) и алинеја 4 (Одржување на добри меѓуетнички односи и подеднакво спроведување на законот и соживот врз принципите на меѓусебна толеранција и почит како и довршување на имплементацијата на Рамковниот договор и стратешките цели утврдени во член 2 став 1 алинеа 23 (унапредување и заштита на фундаменталните човекови права), алинеа 32 (зголемување на учеството на граѓанскиот сектор во процесот на креирање на политики) и алинеа 33 (јакнење на меѓуетничката доверба и довршување на спроведувањето на Рамковниот договор)	
НПАА-Агенцијата има обврски кои произлегуваат од Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија Поглавје 1 - политички критериуми Подрачје 2, тема 4	
Стратешки приоритет на органот на државната управа: Унапредување на соработката и координацијата на Агенцијата со релевантните државни институции, меѓународни организации и граѓански организации	

Назив на програмата: “СОРАБОТКА И КООРДИНАЦИЈА,,	Цел на програмата: промоција на правата на заедниците вклучувајќи ги моделите на најдобри практики во правни рамки, креирање на политики и планови на централно и локално ниво и активно учество на заедниците во процесот на донесување на одлуки
---	---

Показатели за успех на Програмата: <ul style="list-style-type: none"> – промоција и заштита на правата на заедниците преку креирање на политики и планови на државните институции и локалните самоуправи преку соработка и поддршка од страна на Агенцијата – имплементирање на модели на добри практики за унапредување и заштита на правата на заедниците во најмалку една државна институција и две општини – партиципативни форуми најмалку три пати месечно со државните институции на теми унапредување и заштита на правата на заедниците – редовни консултативни состаноци со надлежните институции за координирање на активностите
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) x ☐ хоризонтална ☐ вертикална

Очекувани резултати (компоненти) од Програмата :	
Резултат 1: промоција на модели на добри практики на централно и локално ниво од областа на унапредување и заштита на правата на заедниците	Показател за успешност: број на превземени добри практики на централно и локално ниво
Резултат 2: советување на централните, локалните власт и поединци за остварување на правата на заедниците	Показател за успешност: број на остварени состаноци и дадени препораки од страна на АОПЗ
Резултат 3: Подобрена соработка и координација со пратеници и релевантни институции	Показател за успешност: Број на заеднички реализирани активности и остварени средби со институциите
Резултат 4: вклучување на заедниците процесите на изготвување, спроведување и оценување на правната рамка, политиките плановите и програмите	Показател за успешност: број на заеднички донесени акти, изработени проекти и програми со представниците на заедниците

Б: План за спроведување на програмата “СОРАБОТКА И КООРДИНАЦИЈА“

План за спроведување на Програмата СОРАБОТКА И КООРДИНАЦИЈА

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1.1. Запознавање и користење на позитивни примери од земјите во окружувањето за правата на заедниците	СНПМФР, СУПМС	ВРМ	01/2013	08/2013		0
			01/2014	08/2014		0
			01/2015	08/2015		0
1.2 Студиски посети за размена на добри практики	ОУПМС	ВРМ	01/2013	12/2013		300.000
			01/2014	12/2014		300.000
			01/2015	12/2015		300.000
2.1. Давање на совети на централно и локално ниво за унапредување и заштита на правата на заедниците	ОУПМС	ВРМ	01/2013	12/2013		0
			01/2014	12/2014		0
			01/2015	12/2015		0

3.1 Средби со пратениците од заедниците и лобирање за политичка поддршка и измени на законската регулатива, врз основа на резултатите од анализите во програмите	ОУПМС	ВРМ	01/2013	12/2013		0
			01/2014	12/2014		0
			01/2015	12/2015		0
3.2 Редовни средби со релевантни институции во РМ	СНПМФР, СУПМСКП	МОН МК ССОРД, СЕП	тековно	тековно		0
4.1 Тримесечни партиципативни форуми со сите засегнати страни на тема унапредување и заштита на правата на заедниците	СНПМФР, СУПМСКП	НВО	тековно	тековно		0
4.2 Давање обуки и совети на локалните самоуправи и Комисиите за односи меѓу заедниците околу имплементацијата на владините политики во областа на правата на заедниците	СУПМСКП	ВРМ ЛС	01/2014	12/2014		0
			01/2015	12/2015		0
4.3 Организирање на конференција со клучните фактори вклучени во унапредување и заштита на правата на заедниците на државно и меѓународно ниво	СУПМСКП	ВРМ	01/2014	12/2014		2.000.000
			01/2015	12/2015		2.000.000
Вкупно активности во тековната година: 2013 – 6						300.000
Вкупно активности во следната година: 2014– 7						2.300.000
Вкупно активности во година 2: 2015 – 8						2.300.000
Вкупно за резултат 1:	21		01/2013	12/2015		4.900.000

П Л А Н   З А   С П Р О В Е Д У В А Њ Е

Н А ПРОГРАМАТА "ОРГАНИЗАЦИСКИ РАЗВОЈ"

Оправданост и дизајн на програмата

Програмата	произлегува од:
1. Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за утврдување на стратешки приоритети за 2012 година, член 1, став 1, алинеја 2 (Интеграција во НАТО и ЕУ) и алинеја 4 (Одржување на добри меѓуетнички односи и подеднакво спроведување на законот и соживот врз принципите на меѓусебна толеранција и почит како и довршување на имплементацијата на Рамковниот договор и стратешките цели утврдени во член 2 став 1 алинеа 18 (јакнење на административните капацитети на централно и локално ниво), алинеа 20 (јакнење на административните капацитети и координативните структури за преговори со ЕУ и користење на предпристапните фондови на ЕУ), алинеа 23 (унапредување и заштита на фундаменталните човекови права) и алинеа 33 (јакнење на меѓуетничката доверба и довршување на спроведувањето на Рамковниот договор)	
НПАА-Агенцијата има обврски кои произлегуваат од Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија Поглавје 1 - политички критериуми Подрачје 2, тема 4	
Стратешки приоритет на органот на државната управа: Јакнење на капацитетите на Агенцијата и следните цели: - поголема вклученост на Агенцијата во процесот на донесување на одлуки - подобрена соработка со институциите и граѓанските организации - олеснет пристап до меѓународни фондови	

Назив на програмата: “ОРГАНИЗАЦИСКИ РАЗВОЈ“	Цел на програмата: Зајакнати капацитети на АОПЗ
--	--

Показатели за успех на Програмата: <ul style="list-style-type: none">
– Реализација на Проектот за јакнење на капацитетите на Агенцијата
– Обезбедени обуки за вработените и представниците на граѓанските организации од заедниците
– Обезбедени средства од ЕУ фондови и останати донатори
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☒ хоризонтална ☐ вертикална

Очекувани резултати (компоненти) од Програмата :

Резултат 1: Реализиран проект за јакнење на капацитетите на Агенцијата од ОБСЕ и други иницијативи за развој на персоналот	Показател за успешност: Број на организирани обуки за вработените во Агенцијата и граѓанските организации Број на обучени службеници и представници на граѓанските организации Подигање на квалитетот на работата во Агенцијата
Резултат 2: Обезбеден пристап до ЕУ фондови	Показател за успешност: Висина на финансиски средства обезбедени од ЕУ фондовите

Б: План за спроведување на програмата “ОРГАНИЗАЦИСКИ РАЗВОЈ“

План за спроведување на Програмата ОРГАНИЗАЦИСКИ РАЗВОЈ

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1.1 Реализација на проектот за јакнење на капацитети на Агенцијата и други активности за развој на персоналот	ОУПМС	ОБСЕ	01/2013	12/2013		0
1.2 Реализација на план за обуки и менторство за постоечкиот кадар во АОПЗ за унапредување и заштита на правата на заедниците	СНПМФР, СУПМСКП		01/2013	12/2013		0
			01/2014	12/2014		0
			01/2015	12/2015		0
1.3 Обезбедување на специјализирани обуки за вработените и заинтересираните стани од областа на унапредување и заштита на правата на заедниците	СНПМФР, СУПМСКП		01/2013	12/2013		0
			01/2014	12/2014		0
			01/2015	12/2015		0
1.4 Развој на посебна програма за доделување на грантови на здруженија на граѓани и фондации	СНПМФР, СУПМСКП	ВРМ	01/2013	12/2013		0
		ЗДФ	01/2014	12/2014		0
		ССОРД	01/2015	12/2015		0
		КОМЗ				

1.5 Создавање на посебен оддел за следење во рамки на АОПЗ	СНПМФР, СУПМСКП	ВРМ	01/2014	12/2014			0
2.1 Реализација на ИПА проект во соработка со Министерство за труд и социјална политика и ССОРД, како и пристап до ЕУ и други фондови	ОУПМС	МТСП ССОРД	09/2013	12/2013			0
			01/2014	12/2014			0
			01/2015	12/2015			0
Вкупно активности во тековната година: 2013 – 5							0
Вкупно активности во следната година: 2014– 5							0
Вкупно активности во година 2: 2015 – 4							0
Вкупно за резултат 1:	14		01/2013	12/2015			0

3. Влијанија врз човечките ресурси

ПРОГРАМА	Резиме на потреба од нови вработувања	Резиме на потреба од прераспределба на вработените	Резиме на потреба од обуки
ПРОГРАМА 1 ВРАБОТУВАЊЕ	Вработување во Сектор за управување со проекти, меѓународна соработка, координација и подршка на вкупно 1 државен службеник во 2012 година		
ПРОГРАМА 2 ОБРАЗОВАНИЕ	Вработување во Сектор за управување со проекти, меѓународна соработка, координација и подршка на вкупно 1 државен службеник во 2012 година		
ПРОГРАМА 3 КУЛТУРА	Вработување во Сектор за управување со проекти, меѓународна соработка, координација и подршка на вкупно 1 државен службеник во 2012 година		

<p align="center">ПРОГРАМА 4</p> <p align="center">ИНФОРМИРАЊЕ И</p> <p align="center">МЕДИУМИ</p>	<p>Вработување во Сектор за управување со проекти, меѓународна соработка, координација и подршка на вкупно 1 државен службеник во 2012 година одговорен за web site</p>		
<p align="center">ПРОГРАМА 6</p> <p align="center">ОРГАНИЗАЦИСКО ЈАКНЕЊЕ</p>			

4. Принципи на правична застапеност

2013 очекувано влијание	2014 очекувано влијание	2015 очекувано влијание
<p>Во Агенцијата ќе се вработат следниве државни службеници: еден советник-внатрешна ревизија, еден советник-буџетска контрола, еден соработник-информатичар, еден помлад соработник-правник и еден советник по НПАА</p>	<p>При вработувањето ќе се има во предвид потребата од спроведување на уставното начело за соодветна застапеност на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија</p>	<p>При вработувањето ќе се има во предвид потребата од спроведување на уставното начело за соодветна застапеност на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија</p>

5. Развивање на заедничките функции

2013 планирани мерки	2014 планирани мерки	2015 планирани мерки

Развивање политики

<p>Подготвувањето на предлог актите и материјалите, односно нивното финализирање е во надлежност на Сектор за нормативно правни и материјално финансиски работи</p>	<p>Подготвувањето на предлог актите и маатеријалите, односно нивното финализирање е во надлежност на Сектор за нормативно правни и материјално финансиски работи</p>	<p>Подготвувањето на предлог актите и маатеријалите, односно нивното финализирање е во надлежност на Сектор за нормативно правни и материјално финансиски работи.</p>
---	--	---

Стратешко планирање/ подготвување на Буџетот

<p>Во рамките на Агенцијата не постои посебен организационем облик – одделние за подготвување на стратешкиот план на Агенцијата. Во изготвувањето на стратешкиот план за периодот 2013 -2015 година, покрај директорот и заменик директорот своја поддршка преку серија на обуки даде и Мисијата на ОБСЕ во Скопје.</p> <p>Изготвувањето на буџетот е во надлежност на Одделението за материјално финансиски работи. Одделението врши планирање и обезбедува наменско трошење на средствата на Агенцијата; подготвува финансиски план и врши контрола на финансиски сметководствени податоци; врши сметководствени книговодствени работи; обработка на податоци за плати и други надоместоци; изработува завршна сметка и извештај за потрошените средства.</p>	<p>Во рамките на Агенцијата не постои посебен организационем облик – одделние за подготвување на стратешкиот план на Агенцијата.</p> <p>Изготвувањето на буџетот е во надлежност на Одделението за материјално финансиски работи. Одделението врши планирање и обезбедува наменско трошење на средствата на Агенцијата; подготвува финансиски план и врши контрола на финансиски сметководствени податоци; врши сметководствени книговодствени работи; обработка на податоци за плати и други надоместоци; изработува завршна сметка и извештај за потрошените средства.</p>	<p>Во рамките на Агенцијата не постои посебен организационем облик – одделние за подготвување на стратешкиот план на Агенцијата</p> <p>Изготвувањето на буџетот е во надлежност на Одделението за материјално финансиски работи. Одделението врши планирање и обезбедува наменско трошење на средствата на Агенцијата; подготвува финансиски план и врши контрола на финансиски сметководствени податоци; врши сметководствени книговодствени работи; обработка на податоци за плати и други надоместоци; изработува завршна сметка и извештај за потрошените средства.</p>
---	--	---

Извршување на Буџетот и управување со средства

Реализација на Програмски активности	Реализација на Програмски активности	Реализација на Програмски активности
Добиените средства од Буџетот за 2013 година ќе се користат согласно начелата на Законот за буџети, односно наменски, рационално, економично, ефикасно и ефективно	Добиените средства од Буџетот за 2014 година ќе се користат согласно начелата на Законот за буџети, односно наменски, рационално, економично, ефикасно и ефективно	Добиените средства од Буџетот за 2015 година ќе се користат согласно начелата на Законот за буџети, односно наменски, рационално, економично, ефикасно и ефективно

Управување со човечки ресурси

Во рамките на Агенцијата институционализирано е Одделение за	Во рамките на Агенцијата институционализирано е Одделение за	Во рамките на Агенцијата институционализирано е Одделение за
--	--	--

управување со човечки ресурси кое е задолжено да го води кадровското и персонално работење на Агенцијата, да врши пријавување и одјавување на вработени, да ги ажурира податоците за вработените, да се грижи за организирање на обуки на вработените и друго.	управување со човечки ресурси кое е задолжено да го води кадровското и персонално работење на Агенцијата, да врши пријавување и одјавување на вработени, да ги ажурира податоците за вработените, да се грижи за организирање на обуки на вработените и друго.	управување со човечки ресурси кое е задолжено да го води кадровското и персонално работење на Агенцијата, да врши пријавување и одјавување на вработени, да ги ажурира податоците за вработените, да се грижи за организирање на обуки на вработените и друго.
--	--	--

Управување со информациски технологии

Во план е вработување на еден соработник информатичар-програмер,		
--	--	--

Внатрешна ревизија

Во рамките на Агенцијата институционализирано е Одделение за внатрешна ревизија кое задолжено за следење и примена на закони и прописи од областа на внатрешната ревизија.		
Во план е вработување на еден советник - внатрешен ревизор		

Листа на кратенки

АПОЗ – Агенција за остварување на правата на заедниците

ВРМ – Влада на Република Македонија

ГСВРМ – Генерален секретаријат на Влада на РМ

ЕУ – Европска Унија

ОБСЕ – Организација за безбедност и соработка на Европа

СЕ – Совет на Европа

НП – Народен Правобранител

МОН – Министерство за образование и наука

МК – Министерство за култура

БРО – Биро за развој на образование

СЕП – Секретеријат за европски прашања

МФ – Министерство за финансии

МИОА – Министерство за информатичко општество и администрација

ССОРД – Секретаријат за спроведување на охридскиот рамковен договор

МТСП – Министерство за труд и социјална политика

УУРОПЗ – Управа за унапредување и развој на образованието на припадниците заедниците

УАУКПЗ – Управа за афирмирање и унапредување на културата на припадниците на заедниците

ЗГФ – здруженија на граѓани и фондации

ЗУЗП – Закон за унапредување на правата на заедниците

СУПМСКП – Сектор за управување со проекти, меѓународна соработка, координација и поддршка

ОУПМС – Одделение за управување со проекти и меѓународна соработка

ОКП - Одделение за координација и поддршка

СНПМФР - Сектор за нормативно правни и материјално финансиски работи;

ОНПР - Одделение за нормативно правни работи;

ОФП - Одделение за финансиски прашања;

ОУЧР - Одделение за управување со човечки ресурси

ОВР - Одделение за внатрешна ревизија
ОКП – Одделение за координација и подршка
МРТВ – Македонска радио телевизија
СРД – Совет за радиодифузија